

Skolevegring

STAVANGER KOMMUNE

2

SKOLEVEGRING, HVA ER DET?

De fleste barn og unge går på skolen frivillig og uten problemer. Det er likevel noen som har vansker med å komme seg på skolen. Ugyldig skolefravær med total varighet over to uker, kan kalles skolevegring. Eleven kan være borte hele dagen, eller deler av skoledagen.

Det fins mange grunner til at barn og unge ikke klarer å gå på skolen. Det kan skyldes problemer på skolen, som mobbing, faglig eller sosial tilkortkomning, bråk i klassen, stadig skifte av lærere eller manglende tilrettelegging. Det kan også være angst, depresjon, søvnvansker, vansker i samspillet mellom barn og foreldre, eller andre vansker i hjemmet. Stress og traumatiske opplevelser spiller også en rolle.

Det er vanlig å skille mellom skolevegring og skulk. Skulk holdes oftest skjult for foreldre og forbindes gjerne med skoletrøtthet og atferdsvansker. Skolevegring kjennetegnes ved at eleven isolerer seg hjemme istedenfor å gå på skolen. De skjuler ikke fraværet og er ofte skoleflinke.

NÅR OPPSTÅR SKOLEVEGRING?

Skolevegring kan oppstå gjennom hele den skolepliktige alder, men det er en økt risiko i forbindelse med skolestart og overganger fra for eksempel barneskole til ungdomsskole. Skolevegring kan også oppstå i forbindelse med bytte av skole, ved oppstart etter ferier og etter perioder med sykdom.

Oppmøtevanskene begynner vanligvis i det små, med fravær i noen timer, deler av dagen eller enkelte dager. Ofte blir skolevegringen mer tydelig på ungdomsskolen, når forventningspresset øker.

HVORDAN HAR DE DET?

Det er viktig å merke seg at barn og unge som har skolevegring ikke unnlater å møte på skolen fordi de ikke vil, eller ikke har foreldre som stiller opp. Som oftest er det en kombinasjon av flere årsaker som ligger bak skolevegringen. Barn og unge som vegrer seg for å gå på skolen, ønsker egentlig å gå, men greier det ikke. De har det vondt, og det gir seg ofte utslag i kroppslige plager som vondt i magen, kvalme og hodepine. De får kanskje ikke sove, og ender ofte med å snu døgnet. De kan gråte, rase og hyle om morgenen, og sette seg fysisk til motverge.

Foreldre opplever store vansker med å få barnet på skolen, og føler seg oftest svært maktesløse. Det er en stor belastning for hele familien, selv om det ikke nødvendigvis er synlig for utenforstående som møter dem i en annen situasjon. Mange foreldre har skyld og skamfølelse.

INFORMASJON OG SAMARBEID

Informasjon om hvordan skolen møter elever med bekymringsfullt fravær må være lett tilgjengelig for alle. Skolens ledelse må jevnlig informere ansatte om rutiner og dele ut denne brosjyren. Skolen må allerede på første foreldremøte drøfte med foreldrene hva som er "akseptable" fraværsgrunner.

Gode rutiner for kommunikasjon mellom hjem og skole er viktig. Et godt samarbeid er nødvendig for vellykket tilbakeføring til skolen, og oppnås best ved en åpen, praktisk og løsningsorientert holdning.

PPT (pedagogisk-psykologisk tjeneste), helsesøster og andre aktuelle instanser er viktige samarbeidspartnere i saker der elever har et bekymringsfullt skolefravær. Ta kontakt med hjelpeapparatet så tidlig som mulig. Det bør etableres faste samarbeidsmøter.

ANDRE TILTAK PÅ SKOLEN

Gode rutiner for registrering og oppfølging av fravær er nødvendig for å oppdage skolevegring tidlig. Kunnskap om psykiske vansker, struktur og forutsigbarhet i klassen, kombinert med evt. individuell tilrettelegging er viktige faktorer på skolen for å kunne forhindre utvikling av skolevegring.

Forhold ved skolen som kan skape vansker for eleven må bearbeides. En må se på det fysiske miljøet, klasse miljøet, faglig tilrettelegging og skolemiljøet generelt. En må også se på elevens situasjon og utarbeide konkrete tiltak som evalueres jevnlig. Det er viktig å skape trygghet, og det bør jobbes med å etablere en god relasjon mellom kontaktlærer og elev.

Erfaring viser at det er viktig å sette inn tiltak tidlig!

VIDEREHENVISNING

Dersom barnet /ungdommen har psykiske vansker, og kommunale tiltak ikke hjelper, skal det henvises til barne- og ungdomspsykiatrisk poliklinikk i Stavanger (BUP).

Barnevernstjenesten skal sikre at barn og unge ikke lever under forhold som kan skade deres helse og utvikling. Ved skolevegring kan barnet og familien ha behov for, og god nytte av hjelpetiltak gjennom barnevernstjenesten. Foreldre kan selv ta kontakt for å få hjelp, gjerne i samarbeid med skole. Dersom det er mistanke om omsorgssvikt, eller et barn viser vedvarende alvorlige atferdsvansker, har skole plikt til informere barnevernstjenesten.

SKOLENS PROSEDYRER FOR REGISTRERING OG OPPFØLGNING AV ELEVFRAVÆR I GRUNNSKOLEN

1. Hver skole skal ha et system for å registrere alt fravær hos elevene.
2. Foresatte skal levere skriftlig melding til skolen ved alle typer fravær.
3. Ved fravær på mer enn tre dager skal elevens foresatte ta kontakt med skolen og melde fra om årsaken til fraværet.
4. Dersom skolen ikke får en slik melding fra foresatte innen tre dager, skal skolen ta kontakt med foresatte.
5. Dersom en elev har mye ugyldig fravær (totalt 7 dager), skal kontaktlærer ta dette opp med foresatte og skolens ledelse.
6. Eleven og foreldre tilbys samtale med helsesøster på skolen.
7. Dersom fraværet fortsetter innkaller skolen til møte med foreldre, elev, kontaktlærer, evt. helsesøster og representant fra ledelsen. Gruppen drøfter elevens situasjon, utarbeider konkrete tiltak og tar eventuelt kontakt med PPT sitt konsultasjonsteam for skolevegring. Det er et lavterskeltilbud til foreldre og skole, som gir tilbud om rask intervensjon ved skolevegring.
8. Det sendes ordinær henvisning til PPT hvis saken ikke løser seg.
9. Dersom problemet vedvarer viderehenvises saken til BUP og /eller barnevernstjenesten i Stavanger.

Det er mulig å ta kontakt med PPT for råd, eller dersom skolen har behov for veiledning. Konsultasjonsteamet er tilgjengelig hver onsdag formiddag. Ta kontakt på telefon 51 50 74 01 for å få time.

Nyttige internettadresser:

www.stavanger.kommune.no

www.psykiskhelseiskolen.no

www.foreldrenettet.no

Organisasjonen voksne for barn har også lagd en brosjyre om skolevegring. Denne henvender seg spesielt til foreldre, og er tilgjengelig på internett; www.vfb.no

STAVANGER KOMMUNE